

٦٦٦
۱۳۷
نوستانهای
دیگر

بسم الله الرحمن الرحيم
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فرهادیان، رضا، - ۱۳۲۷

آنچه درباره کودکان و نوجوانان باید بدانیم / به کوشش: رضا فرهادیان؛ نهیه: مؤسسه فرهنگی تربیتی توحید. - ۲. - قم: مؤسسه بوستان کتاب (مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۳۸۸.

(۱۳۶) ص. - (مؤسسه بوستان کتاب، ۳۴۰) کتاب‌های مؤسسه فرهنگی تربیتی توحید: (۷) (اخلاق و علوم تربیتی: ۴۲. تعلیم و تربیت: ۳۳).

ISBN 978-964-09-1205-8

۳. مت نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتاب از جموعه پنج سخنرانی ارائه شده در جلسات انجمن اولیا و مربیان دستان توحید است.

چاپ سوم: ۱۳۹۸.

تربیت - بروادی (اسلام) - مقاله‌ها و خطابه‌ها، ۲. کودکان - سرپرستی - جنبه‌های مذهبی - اسلام - مقاله‌ها و خطابه‌ها، ۳. والدین و کودک (اسلام)، ۴. اسلام و آموزش و پرورش کودکان، ۵. اسلام و آموزش و پرورش نوجوانان، ۶. مؤسسه فرهنگی تربیتی توحید، ب. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مؤسسه بوستان کتاب، ج. عنان،

۲۹۷/۶۴۴

BP: ۴۰۱/۴/۴۰۸

۱۳۹۸

کتاب‌های مؤسسه فرهنگی - تربیتی تو

موضوع: تعلیم و تربیت: ۲۲ (اخلاق و علوم تربیتی: ۴۲)

گروه مخاطب: - عمومی

شماره انتشار کتاب (چاپ اول): ۳۴۰.

مسلسل انتشار (چاپ اول و بازچاپ): ۷۲۶۷

آنچه درباره کودکان و نوجوانان باید بدانیم

ویرایش دوم

به کوشش: رضا فرهادیان

تهیه: مؤسسه فرهنگی تربیتی توحید

بهره‌گیر
۱۳۹۸

آنچه درباره کودکان و نوجوانان باید بدانیم

- بد کوئشن: رضا فرهادیان • تهیه: مؤسسه فرهنگی تربیتی توحید
- ناشر: مؤسسه بوستان کتاب
- لیتوگرافی، جا و صحافی: چاپخانه مؤسسه بوستان کتاب
- نوبت چاپ: شصت / ۱۲۸ • شمارگان: ۵۰۰ • بهای: ۱۸۰۰ تومان

تمامی حقوق نشر مکتب و الکترونیک اثر منعکل به مؤسسه بوستان کتاب است

printed in the Islamic Republic of Iran

- ❖ دفتر مرکزی: قم، خ شهدا (صفایه)، ص ب ۹۱۷، ۳۷۱۸۵، تلفن: ۰۳۷۷۴۲۱۵۴، نمایر: ۰۴۲۱۶، ۰۳۷۷۴۲۱۵۴، تلفن بخش: ۰۳۷۷۴۲۲۶
  - ❖ فروشگاه مرکزی: قم، چهارراه شهدا (عرضه)، ۱۰۱، کتاب، ۱، میکاری ۱۷۰، ناشر
  - ❖ فروشگاه شماره ۲: تهران، خیابان انقلاب، بین وصال و فدا، پردیس، ۵۱، تلفن: ۰۶۹۶۶۹۸۷۸
  - ❖ فروشگاه شماره ۳: مشهد، چهارراه کربلائی، مجتمع یاس، جنب دفتر تبلیغات اسلامی هیئت علمی رضوی، تلفن: ۰۳۲۲۴۳۶۷۲
  - ❖ فروشگاه شماره ۴: اصفهان، چهارراه کربلائی، جنب دفتر تبلیغات اسلامی سفید، تلفن: ۰۳۲۲۲۰۳۷۰
  - ❖ فروشگاه شماره ۵ (رنگین کمان، فروشگاه کودک و نوجوان): قم، چهارراه شهدا، بند خواست، رام، تا: ۰۳۷۷۴۳۱۷۹
- اطلاع از تازه‌های نشر از طریق پیام کوتاه (SMS)، با ارسال شماره همراه خود به ۱۰۰۰۰۲۱۵۵ با ارسال درخواست به:

E-mail:info@bustanekebab.com

جذب‌ترین آثار مؤسسه و آشنایی بیشتر با آن در وب‌سایت: www.bustanekebab.com

با قدردانی از همکارانی که در تولید این اثر نقش داشته‌اند:

- اعضای شورای بررسی آثار • دبیر شورای کتاب و سروبراستار: ابوالفضل طریقدار • ویراستار: مرضیه راغبیان
- اصلاحات حروفنگاری: لیلا حاج اسماعیلی • صفحه‌آرایی: احمد مؤتمنی و حسین محمدی • کنترل نمونه‌خوانی: محمجدواد مصلطفوی
- کارشناس طراحی و گرافیک: مسعود حجازی • طراح جلد: فردیالدین ملایی
- اداره آماده‌سازی: حمیدرضا نیموری • اداره چاپخانه: حمید مهدوی و سایر همکاران لیتوگرافی، جا و صحافی • مدیر تولید: عبدالهادی اشرفی.

رئیس مؤسسه
محمدباقر انصاری

فهرست

۹	مقدمه
۱۱	سخنرانی اول؛ عوامل اکتسابی تربیت
۱۳	تقسیم‌بندی عوامل اکتسابی تربیت
۱۵	نقش خانواده
۱۶	نقش مدرسه
۱۷	نقش جامعه
۱۸	نقش حکومت
۱۹	نقش الگوهای تربیتی
۲۰	پیوند خانواده و مدرسه
۲۲	تأثیر خانواده در مدرسه
۲۳	انقلاب اسلامی و مسئولیت کنونی ما
۲۵	سخنرانی دوم؛ خودشناسی کودکان و شیوه برقراری ارتباط صحیح با آنها
۲۵	سال‌های اول کودکی

۳۰	مقایسه‌های غیراصولی
۳۱	تفاوت درون فردی
۳۴	حمایت‌های افراطی
۳۶	برچسب زدن
۳۷	راه‌های بارور کردن خودشناسی
۳۸	۱. بذیرش بدون قید و شرط کودکان
۳۹	۲. احتمام
۴۱	۳. بشوی
۴۵	سخنرانی سوم: در درش اخلاقی دانش آموزان
۴۵	۱. آیا رفتارهای اخلاقی، فعلی هستند؟
۴۹	۲. عامل زمان
۵۱	۳. رشد تربیتی و اخلاقی کودک
۵۴	۴. مراحل آمادگی رشد اخلاقی کودک
۵۴	الف) مرحله ناپیروی
۵۶	ب) مرحله دیگر پیروی
۵۷	ج) مرحله خود پیروی
۶۳	سخنرانی چهارم: ارتباط صحیح با کودکان و نوجوانان، زمینه‌ساز...
۶۴	گام اول: شناخت سطح درک عقلی
۶۵	گام دوم: شناخت سطح درک اخلاقی
۶۵	گام سوم: شناخت موقعیت فعلی و آمادگی روانی
۶۶	گام چهارم: گوش دادن کامل به سخنان و اظهار نظرها

۶۶	گام پنجم: پذیرفتن کودک یا نوجوان آن چنان که هست
۶۷	گام ششم: احساس همدردی و همدلی
۶۸	گام هفتم: برانگیختن عزت نفس
۶۹	اهبردهای اصلی در پرورش دینی
۶۹	۱. ظهار محبت
۷۰	۲. روش آزاد منشانه
۷۱	۳. همتدھی مبیت به احساسات
۷۲	۴. احیای شخصیت و تراحم نفس
۷۴	راههای تعمیق بیشن دینی در کوکان و نوجوانان
۷۷	فراهم کردن زمینه‌ها
۷۹	درونی کردن ارزش‌های دینی
۸۷	سخنرانی پنجم: تربیت وارونه
۱۰۱	سخنرانی ششم: ویژگی‌های شخصیت کودک
۱۰۳	دلایل دوستی بچه‌ها از منظر پیامبر ﷺ
۱۰۳	۱. گریه زیاد
۱۰۴	۲. دعوا با بچه‌های دیگر
۱۰۵	۳. خراب کردن چیزهای مورد علاقه
۱۰۶	۴. خاک بازی
۱۰۸	۵. تعارض بین خانواده و مدرسه
۱۰۹	سخنرانی هفتم: نقش تعامل خانه، مدرسه و رسانه در گرایش کودکان و...
۱۰۹	۱. ماهیت و چیستی نماز

۱۱۴	۲. نماز و تعامل سه گانه با خانه، مدرسه و رسانه
۱۱۸	۳. مراحل تکوین خلوص در عبادت...
۱۱۸	۱-۳. مرحله نخست
۱۱۹	۲-۲. مرحله دوم
۱۲۰	۳-۳. مرحله سوم
۱۲۲	۴. خلاصه و نتیجه بحث
۱۲۲	۴-۱. حلواده
۱۲۴	۴-۲. مادرسہ
۱۲۵	۴-۳. رسانه
۱۲۹	سؤال‌ها

والدین و مربیان، مخوبی را قنند که کار دامنه‌دار تربیت، از خانه آغاز می‌شود و در مدرسه‌داده می‌باید. آموزش خانواده بدون تردید ضروری است؛ آموزشی که، ابزار و تکنیک‌های لازم را برای کاری تخصصی - که همان تربیت است - در اختیار پدر و مادر قرار می‌دهد. آموزش خانواده امری مقطوعی نیست؛ بلکه خانواده در هر مرحله از دوران رشد و تحول شخصیت فرزند در زندگی، مجموعه آموزش‌های جدیدی را طلب می‌کند.

مؤسسه فرهنگی - تربیتی توحید، با اتکال به خداوند متعال، بهت فراهم آوردن زمینه‌های فرهنگی مناسب و افزایش آگاهی لازم والدین و مربیان کشور، در راستای آرمان‌های متعالی اسلام، به موازات کارهای تربیتی و پژوهشی خود در مجتمع آموزشی توحید، کتاب‌هایی را برای رشد و اعتلای فکری مربیان منتشر کرده است. کتابی که اینک پیش رو دارد، بخشی از این مجموعه و شامل پنج سخنرانی است که

آنها را دکتر غلامعلی حداد عادل (سخنرانی اول)، خانم دکتر فرخنده مفیدی (سخنرانی دوم و سوم)، حجۃ الاسلام والمسلمین رضا فرهادیان (سخنرانی چهارم)، دکتر عبدالعظیم کریمی (سخنرانی پنجم) و دکتر محمد رضا سنگری (سخنرانی ششم)، حجۃ الاسلام والمسلمین رضا فرهادیان (سخنرانی هفتم) در جلسات انجمن اولیا و مربیان دبستان توحید، در جمع والدین و مربیان ایراد کردند.

مؤسسه فرهنگی - تربیتی توحید